

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1916. 41. szám.

Budapest, október 10.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre – – 12 korona

Félévre – – – 6 korona

Negyedévre – – 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Kémfurfangok.

Írta: Székely Vladimír, budapesti kor. kapitány.

A háborús szintér egy nagy sakktábla. Sakkjátszma ma még inkább, mint volt valaha a hadviselés, azzal a különbséggel, hogy az egymással szemben álló figurák láthatatlanok vagy legalább is az a rendeltetésük és céljuk, hogy az ismeretlen X beszédjével hassanak.

Nagyon természetes, hogy a hadviselés tervszerűsége és sikerei is ilyenén akárhányszor azon fordulnak meg, hogy az ellenség mennyire tudja a megannyi X-et megfejtett, ismert tényezőként beállítani abba a magasabbrendű matematikába, mely vérrrel és vassal számol le.

A helyes *tájékozódottság* jó eleve, majd a *hírszerzés* minden további folyamatról tehát elsőrendű érdeke és szükséglete a hadi operációknak. Nyilvánvaló, hogy ez csak egy jól megalapozott kémrendszerrel érhető el.

A kém a háború láthatatlan harciosa, a hadistém szolgálatára felelős detektív, a ki kutat, felderít, megállapít s vajmi gyakran mázsás fegyversúlylyal felőrő hasznos szolgálatot tehet hazája ügyének. Ez a kém a szónak ideális értelmében. Szerepe, munkája pedig mindig az önfeláldozással egyértelmű, mert ezer veszéllyel küzd. Egy rigyázatlan gesztus, egy rosszul elejtett szó vagy valakinek mélyebben pillantó gyanakrása és — az élettel fizetett.

A kémnek azonban van más fajtája is. Aljas, gaz osztálya. Aki idegenbe megy, hogy lásson, tudjon mindarról, a mit hazájának: annak az országnak, melynek katonája vagy polgára, látnia és tudnia kell, hogy majdan az ellenség rohamával szemben sikeresen megállhasson, nagy kötelességet végez és nemzete legjobbjai közé sorozhatja.

Aki azonban pénz kedvéért eladja a hazája titkait, azokat átjátssza az ellenség kezére, az nagyobbát vét, semhogy egy halál — a bűnös halála — megvezekelnének érte.

Mik a kém feladatai? Kimerítőn erre felelni nehéz. A kémkedés ma művészetté nőtt, melynek speciálistái vannak. Vannak diplomáciai s stratégiai kémek, melyekhez még az alkalmi kémek táborát is sorozhatjuk. A két utóbbi — nagy általánosságban elmondva — megismerni és elárulni igyekeznek: az ellenséges állam

hadierőjének létszámát, elhelyezését, felvonulását, a csapatok felszerelését, a csapatok emberanyagának kiképzési fokát, a hadi közlekedési eszközöket, a katonai technika haladását, az erődívenyeket, haditerveket... és így tovább.

Valahányszor tehát ma kémgyanus existenciák kerülnek élénk, e főbb pontok figyelembevételével kell viselkedésüket a nyomozás gócsöve alá vennünk, visszamenőleg is kiderítve, hol és mikor jártak, kikkel érintkeztek, összeköttetés-hírszerzésükben minő esetleg leplezett, de gyakorta egy-egy ponton áttetsző célok vezették őket. Az álarcz itt vagy ott egyszerre meglazul, majd végérvényesen lehull. Törekednünk kell a hely és időbeli minuciosításokra. A sorrendben bizonyára akad egy, majd több pont, melyekre támaszkodva — a háború nyelvén szólva — a kényszerű beismerésig lehet «felgöngyölíteni» a gyanúsított tagadását. Roppant fontos azonkívül a gyanúsítotttal talált írásbeli feljegyzések bírálata. A legtöbb kém ugyan jól begyakorolt emlékezetére bizza magát, mindazonáltal egészen feljegyzések nélkül nem élhet meg. Kémnyelven írónak meg azok többnyire: ártatlan tartalmuaknak látszanak, de — mint azt már gyakran állapították meg elfogott kémek feljegyzéseiből — a szavaknak burkolt, csak az írójuk előtt ismeretes értelmük van. Olvassunk tehát a sorok között és mögött, keressük elő a kulcsot, melylyel néha meglepő felfedezéssel állnak elő a mitsen mondó, mindennapos jegyzeteket mutató sorok. Azt pedig talán mondanunk sem kell, hogy a házkutatások és motozások egyáltalában elmaradhatatlanok, ha kémgyanus delikvenseket hoz élénk éberségünk vagy a jól megmagadott véletlen.

A kémkedés természetrajza, nemkülönben a tudat, mely tisztában van azzal, hogy a lelepleztetés után mi vár a kémre, a kémét már eleve összeházasítja a furfanggal. A ravaszkodásnak olyan trükkjeivel, melyek mögött egy Sherlock Holmes fantáziája is elmarad. Érdekesek és tanulságosak is egyszersmind a kém furfangtárai. Nézzük közelebbről!

Minden kém első feladata, hogy voltaképeni kiléte és céljai fölől mindenkit tévedésben tartson. E célból a legkedveltebb módszer: az *átöltözet*, mely lehetőleg ártatlan és feltűnést kerülő, úgy hogy a csalásnak még

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
sz. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója. Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsorlása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

gondolatát sem engedi közel magához. Legalkalmasabb tehát a papi öltözet. Szintúgy az apáczaosztóm, egyáltalában a női ruha. Ezt a helyes, lelektani mérlegelésen is alapuló megfigyelést különösen a mozgósítás első napjaiban tehetjük, a mikor hol itt, hol ott lepöztünk le szerzetesi öltönyben jámborkodó kémeket.

Igy például tavaly augusztusban a „Berliner Lokal-Anzeiger” hire szerint: „Ma délután apáczának öltözött férfit és egy kapucsinos ruhába bujt idegen tisztet fogtak el, a kikkel együtt fogságba került még több asszonynak öltözött férfi is. A társaságot a közuti villamoson fogta el a rendőrség.”

Ugyanezen napról jelentette a „Reichspost” is, hogy Bécsben több pap- és apáczaruhás kémeket tartóztattak le, a kik Szerbiából, részben Oroszországból jöttek. Valamennyi bombát rejtegetett ruhája alatt és hidak, rak-tárak, fegyvertárak körül ácsorogtak elfogatásukkor.

Berlinben a háború kezdő napjaiban Unter den Linden két apáczanővendék-ruhában járkáló nőre lett figyelmesség a rendőrség. A nővéreket egy szomszédos szállodába vitték birtelen, ott megmotozták őket, s akkor derült ki, hogy azok férfiak.

Kedvelt szokása a háborús kémnek, hogy az *ellenség egyenruháját* ölti fel. A düsseldorfi kormánybiztos jelentése szerint így a múlt év augusztus havában nyolczvan francia tiszt porosz egyenruhában próbálta a német határt átlépni. Berlinben is nem egyszer fogtak el ellenséges kémeket porosz tiszti ruhában. Nálunk Ungvár, Szerencs majd később Stryj környékén próbálkoztak orosz kémek osztrák-magyar egyenruhában.

A búr háborúban egy angolul beszélő búr egy elesett angol őrnagy egyenruháját öltötte fel, hidegvérrel fogadta az angol poszt tisztelgését és zavartalanul eljutott Johannesburgba, hol a klubbot és az angol tisztek egyéb gyűllyeit kereste fel. Ott megtudott mindent, a mit tudni akart. Este azután felszállott lovára és visszavagolt az övéihez. Ezt többször is megtette.

Az idei könyvpiacz egyik érdekes könyvében Sir *Baden-Powell* angol tábornagy önvallomásaiban, melyekben kissé szerénytelenül a jelenkor legkiválóbb katonakörmjének vallja magát, szintén érdekes szemelvényeket közöl gazdag kémtapasztalataiból. Egy napon azt a megbízást kapta, hogy egy új típusú gépfegyver teljesítőképességét, melyet Németországban kipróbálnak, kémlelje ki. Minden gyaunt már eleve elhárító ruházatban: napszemoruhában, zsebében pálinkás üveggel, elment a bekorított és posztokkal őrzött lövöldetérre, ahol a próbálványok történtek. A kísértésnek egyik deszkáját meglazította és a résen bepillantgatott. Egyszerre jött a poszt. Erre hirtelen leöntötte ruháját a hűzős pálinkával. Mikor a poszt kérdőre vonta, vigyorogva megkínálta pálinkával, közben pedig támo lygott, mint

valami részeg. A katoná nem gyanakodott többé. Részeg fráternek nézte, aki a fűben alvásra beverészett le s azt a jó tanácsot adta neki, menjen inkább haza. Amit a kém nem mondatott magának kétszer.

Sir *Baden-Powell* könyvében egyáltalán egész fejezetet szentel a kémek alakoskodási trükkjének. Személyes tapasztalatain nyugró véleménye szerint nem annyira a ruhabeli változásban, mint általában az egész megjelenésben, járásban, modorban, fellépésben kell egy jó kémnek más-más embert mutatni. „Egy kémnek ne okozzon nehézséget, — mondja, — hogy egyik napon selypítve, máskor meg ideges szemhunyorításokkal vagy orrhangon, kényeskedve beszéljen.” Nagyon ajánlja a kémnek, hogy állandóan hordjon magánál egy más nyakkendőt, más kalapot, melyek attól a nyakkendőtől és attól a kalaptól mik rajta vannak, színre, formára teljesen elűssenek, miután futólagos találkozásnál éppen a nyakkendő és a kalap szokott az emberek emlékeztetőbe legerősebben bevérsődni.

Végtelen furfangos azután a kémeknek egymásközi, vagy megbízójukkal közvetített ertesítés-hiradása. Ennek természetesen a legkevésbé gyanutkeltő módon kell történnie és a corpus delictit úgy kell eldugni, hogy veszedelem esetén gyorsan eltüntethető, vagy megsemmisíthető legyen. A búr harcokban a hírközvetítést rendszerint beenszűlött marha- s lótolvajok végezték. *Baden-Powell* erről a következőket mondja:

„A kémjelentések mindig titkos jegyekben, vagy hindsztán nyelven latin betűkkel voltak írva. A papirost, melyen az üzenet állt, kis golyóvá göngyölítették össze és egy sátabot közepére furt piczi lyukban helyezték el. A lyukat agyaggal vagy szappannal tömték be. Előfordult az is, hogy a papirost a pipába dugták a dohány alá és így szükség esetén el is égethették anélkül, hogy gyanut keltettek volna vele. Esetleg eldugták a csizma talpa alá, vagy bevarrták a ruha bélésébe. A beenszűltek a füst nyelven is tudtak beszélni és az ellenség erejéről és mozdulatairól jelentéseket adtak le oly módon, hogy nagyobb vagy kisebb füstfelhőket eregettek kéményeikből.”

Rendkívül leleményeseknek mutatkoztak a mostani háborúban a *belga kémek*. Értésüleseit és üzeneteiket rendszerint a holland határon át igyekeztek kicsempészni, melyet a német katonaság szigorúan őrzött s mindenekelőtt mindenkit megmotoztatott. A kémek a leveleket, az írásos üzeneteket két cipőtalp közé tették, bevarrták a kabát bélésébe, a nyakkendő nyakrészébe dugták, vagy egyszerűen a kalaptör alá tették. Dupla-alapzatu teljes kannákban gyakran faláltak kitiltott ujságokat. A belga nők testüknek úgyszólván minden részét basználták fel dugásra. A német öröknek egy időben feltűnt, hogy a Hollandiából Belgiumba jövő asszonyok

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elműasztja. — Ár K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíté **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Az északi lőreztérről. — Orosz menekülők. — Tábori lovas csendőreink.

legtöbbje áldott állapotban van. Egy közelebbi vizsgálat kiderítette, hogy az egyoldalú vastagodás angol és francia ujságpéldányoktól ered.

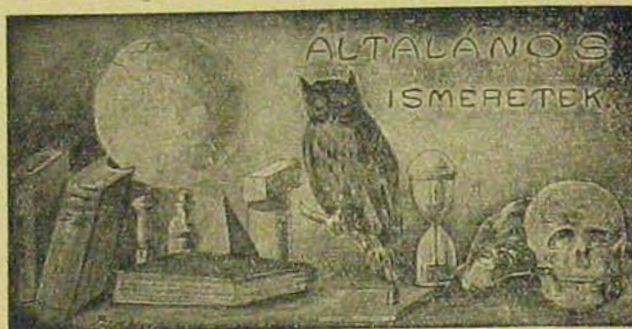
A kémek leleményessége kifogyhatatlan... a véletlen árulása ellen azonban a legjobb kém sem tud védekezni. Az 1913-iki balkáni háborúban is egy veszedelmes nő-kémet kerített kézre a véletlen. Egy bulgár tiszt egy alkalommal Szófiában egy ékszerész kirakatát nézte. A kirakat tükrében azután a következő jelenetet látta a szemben levő utcázarokról homályos körvonalakban letükröződni: Egy asszony egy törökkel néhány szót váltott s azután hajából egy cigarettát húzott ki s azt átnyújtotta a töröknek. Erre mindkettőt letartóztatta a tiszt. A gyanús cigarettát még a töröknek cigarettatartójában volt. Mindkét végén dohány volt, a közepén azonban egy összegöngyölt papírdarab volt, melyen a bulgár hadsereg egyes mozdulatairól fontos közlemények voltak feljegyezve.

A legraffináltabban azonban az 1905-iki orosz-japán háború hírvivői viselkedtek, kik többnyire a kínai lakosságból toborzódtak és mint házalók, hordárok és pin-czerek teljesítettek a japánoknak kémiszolgálatot. Az oroszok még gyanu esetén sem tudtak ezekre semmit sem rábizonyítani. A házaló például különböző színű árut hordott kosarában, mely színek a regimentek színeinek megfeleltek. Ahogy sorba rakta ezeket... a hírátvévó egyszerűen leolvasta a regimentek elhelyezkedését. Amellett az árúknak egy bizonyos fajtája jelezte a különböző fegyvernemeket.

A hírközlés optikai jelekkel is történik. A múlt évi lebergi csatáról így írt egyik haditudósító: «A lakosság kémkedése és árulása, mely tükrözött napreflexekkel, fehér vagy szürke füstoszlopokkal, éjjeli fényjelekkel tudatja az ellenséggel, hol áll a gyalogság vagy tüzérség, sok veszteséget okoz az osztrák-magyar csapatoknak.»

Az ablakokban megjelenő, majd eltűnő világossággal, fűlégetéssel megbeszéltek jeleknek kerítéseken, házakon való rávitelével is lehetségessé válik a kölcsönös tájékoztatás. A mostani háborúban a nyugati harcstéren gyakran árulták el pásztorok a német tüzérségi állásokat. Nyájaikat az elrejtett batteriák felé terelték, ugyanakkor megfigyelte ezt felülről egy francia repülő, aki a német állást ismét megbeszéltek jelekkel adta tudtára övéinek. A templomórának messze látható és könnyen igazítható mutatóival pedig a francia falusi papok igyekeztek a német pozíciókat elárulni. Kiválón alkalmasok a szélmalomszárnyak is, melyeknek könnyen megbeszéltek, gyanút nem keltő elhelyezést adni. A legveszedelmesebb a kém a fronton, a háttérben. Hogy mennyi leleményességgel dolgoz-vutüz közepette a titkos híradók, arról a háború ismételtelen adtak szemelvényeket. Különösen a nagy német lapok haditudósítói írtak erről. Az itt-ott megjelent feljegyzéseikből érdemes lesz néhányat megörökíteni, mintegy jellemzésül, hogy milyen lehetetlen trükkökkel kell néha derék barezosainknak megküzdeniök.

(Vége köv.)

A bulgár hadsereg.

Az a körülmény, hogy Bulgária kilépett a tétlen semlegességből és szeptember 21-én mozgósította fegyveres erejét, időszerűvé teszi, hogy hadseregéről mindazt elmondjuk, a mit róla nyilvánosan tudunk.

Hatalmi tényezői közül megemlítjük, hogy az ország területe 96.345 négyzetkilométer; lakosságának száma négy és háromnegyed millió. Vasuti és úthálózata általában igen jó; a legutóbbi években főként a vasutak építésére fordítottak nagy gondot. Az ország loállománya elégtelen a hadsereg szükségletével szemben, a miért is, de főként a tüzérség számára szükséges nehéz lovakat a külföldön vásárolják és a nálunk is igen jól bevált vállalkozórendszer szerint biztosítják a hadrakelt sereg számára. 1912—13-ban Bulgária 38.5 millió koronát költött hadseregének fentartására, a mi az állam összes kiadásainak mintegy 21 százaléka; minden lakó tehát évenként tíz koronával járult hozzá az ország fegyveres erejének fentartásához.

Az 1912—13-ik évi balkáni háború után gyökeres reformokhoz fogtak nyíltan, de ezeket még nem hajthatták végre egészen. A már több mint egy év óta tartó semlegesség mindenesetre elég hosszú ideje alatt azonban sokat pótolhattak.

A védőkötelezettség általános és 26 évig tart, és pedig: a gyalogságnál kettő, a többi fegyvernemnél három évig ténylegesen, 18 illetve 17 évig tart a tartalékban és hat évig a népfölkelésben. A fegyveres erő a sorhadra, a tartalékra és a népfölkelésre tagozódik. Az első kettő alkotja a tábori, vagyis a badbavonuló haderőt. A besorozottak száma évenként eléri az 50—60.000-et. Ennek megfelelőleg a békeállomány létszáma, beleértve a tisztet is, eléri ugyancsak a hatvanezretet.

Háborúban a sorhad 5000 tiszttel, 280.000 emberrel, 50.000 lóval, 20.000 málhás állattal és körülbelül 12.000 járművel vonul ki; a hadsereg tartalékának állománya ezeröttszáz tiszt, 100.000 ember, 7000 ló, 2000 málhállat és 1500 kocsi; a népfölkelés erejét kereken hatvanezer emberbe becsülik. A hadakozásra képes és megfelelően képzett emberek száma tehát a legrosszabb esetben is eléri a 450.000 főnyi létszámot. Ez a szám azon-

ngszert, mig **REMÉNYI MIHÁLY**

a magyar kir. Zeneakadémia házi hangszerkészítője

át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 59.

rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok telj. felszerelése. — Csendőrk. kü. olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becsérelése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Az északi harcztérrel. — Halászás egy csendes délután. — Új ruhát hoztak a fuknak.

ban az önként és idő előtt belépő idegen állambeli polgárok révén még gyarapodhat.

Leszámítva a megszállásokra kijelölt csapatokat, háború esetén a verekedésre hivatott bolgár haderő 216 zászlóaljjal, 58 gépfegyver-századdal, 37 lovasszázaddal, 158 üteggel, 12 műszaki, 3 vartüzérszázálaljjal, vagyis kereken 250,000 lövéfegyverrel, 6000 karddal és 722 ágyúval vonul ki az ellenség elé. A népfölkelés állítólag 72 zászlóaljjal alakíthat.

Hadrendjére nézve, még pedig figyelembevéve a béke elhelyezést és beszállást, csak annyit tudunk, hogy három egyforma hadsereget alakít 3—3 hadosztálllyal. Utóbbiakat azonban hadtesteknek tekinthetjük, mert a 16 zászlóaljas első vonalbeli hadosztályhoz még egy 6 zászlóaljas tartalékdandár tartozik. Ehhez járul 2 lovasszáhad, 9 gyorstüzelő és 6 tábori ágyúüteg, 1 gyorstüzelő tábori taraczk- és 2 gyorstüzelő hegyiüteg, 2 utászszázad, távíróosztály és a szokásos intézetek. A teljes állomány szerint 24 zászlóalj, 2 lovasszáhad, 84 ágyú és 24 gépfegyver. A hadseregarancsnok rendelkezésére állanak még ezenkívül műszaki csapatok, 2—3 nehéz taraczk üteg és esetleg hegyi tüzérség. A hadseregfőparancsnokság alá tartozik még egy lovashadosztály, mely a két békeében főnálló lovasdandár egyesítéséből alakul, kiegészítve két kocsizó üteggel. A harmadik lovasdandár főoszlik hadosztály-lovasságokra. Rendelkezésre áll ezenfelül egy dandárkötéléken kívül álló testőrlovasezred (három század).

A bolgár gyalogság Manlicher puskával van ellátva. A lövészer mennyisége puszkánként 300 töltény: ebből 150 darabot a katona visz magával. A népfölkelésnek Berdan-féle fegyvere van. A lovasság ismétlődő karabélyokat borb; a gárdának lándzsája is van. A gépfegyverek Maxim-rendszerűek. A tüzérség teljesen modern anyaggal rendelkezik.

Összegezve a felszerelést, látjuk, hogy az egész bolgár haderő a kor kívánalmainak megfelelően fegyverzett és felszerelt.

Az aránylag szerény pénzügyi viszonyok mellett is czéltudatosan és nagy eréllyel használták ki az ország erejét a fegyveres erő lehető legfőkéteesebb kialakításához. Az ifjuság katonás nevelését is fölkarolták, vagyis a haza szentelt földjének védelmére majdnem az egész férfi lakosságot talpra állítani képesek. Nem csoda tehát, ha a zászlók alá álló, különben is ép, erős és egészséges férfiak hamarosan tökéletes katonákka válnak a hozzá értő jóakaratu oktatók vezetése alatt. A fegyvernemeket és a csapatokat ritka szakértelemmel, nagy szorgalommal és gondosan képezték ki hiwatásukban. A tisztikar és a legénység hazafias és harcias szelleműl áthatott. A fegyelem kitűnő. Jellemző a súlyos büntetések alacsony száma. A közkatona kevéssel beéri, vitéz, győzni akar minden körülmények között és fanatikus. A hadsereg, mint az állam legnagyobb népnevelő intézménye, kiváló szolgálatokat tesz a nemzetnek, mert inni olvasni tanítja az ehhez nem értőket és minden kizárkozó alkalmat megragad a gondjaira bizott értékes emberanyag művelése tekintetében. A jel-szó mindenkor az: hasznos polgárokká nevelni a katonákat!

A nemrég lezajlott balkáni háborúban az egész bolgár

hadsereg hadi tapasztalatokra tett szert, ami igen értékes dolog. Ebben a háborúban tűnt ki az, hogy a bolgár fegyveres erő valóban elit részét alkotta a hadjáratban részt vett összes hadseregeknek. A hadjárat második szakaszában folytatott szerencsétlen politika következtében ugyan nagy csapások érték a hadsereget, ma azonban minden tekintetben megint az első helyen áll a többi összes balkáni államokkal szemben.

KÉPEINK HEZ.

Az északi harcztérről.

Az északi harcztér frontja megint alaposan megnyult. A német hadseregek már Riga előtt állnak s ettől számítottva erősen keletre domboruló vonalban, középpontján a rokitói mocsaraknál s ezalatt a wolhyiai vár háromszögénél kicsücsösödve, egészen a román (Moldva) határig tart. Erősen áll a harc mindenütt. Az oroszok végső kétségbeesésükben szívós erővel védekeznek a szövetséges seregek előnyomulása ellen, sőt több helyen még támadásba is mentek át, csak hogy zavart okozzanak csapataink körében.

Igy volt ez a közelmúltban a Zolta-Lipától keletre eső területen a Stripa és Ikva mentén, valamint Luck és Dubnával szemben is. Erős csapatokat koncentrált az orosz hadvezetőség eme tőlök elfoglalt erődített helyekkel szemben s oly vehemens támadásokat indítottak mind a két helyen a két folyó keleti partján álló csapataink ellen egy-egy meghatározott ponton, hogy ezen a helyeken akkor vissza kellett vonni csapatainkat a rendkívüli túlerők elől és vissza kellett vonulni mindkét helyen a folyók nyugati partjára.

A czél az volt, különösen a Stripa mentén, hogy Lemberget fenyegetve, ezen az egész fronton visszavonulásra kényszerítsék csapatainkat. Ezek az előretörések azonban hamarosan megbiúsultak, részben csapataink hőies ellenállásán, részben pedig azért, mert a Mackensen-hadsereg felülről bekerítő mozdulatot tett a Luck felé nyomuló orosz csapatok ellen s ennélfogva, nehogy a sikeresnek látszó bekerítés által az orosz csapatok az elfogás veszélyének legyenek kitéve, félhagytak az egyébként is illuzóriusnak tekinthető ellentámadással az egész fenyegetett fronton és visszavonultak Kovná felé több mint 40 kilométernyire. Élénken jellemzi az említett helyeken való orosz erőszakoskodás sikertelenségét az is, hogy ezen a vonalon az oroszok orosz offenzíva visszaverése közben közel 6000 foglyot ejtettünk s különféle hadiszerek mellett több gépfegyvert is zsákmányoltunk.

A képek, melyeket jelen számunkban közreadunk a Stripa melletti frontról és tájékról való sikerült fel-

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

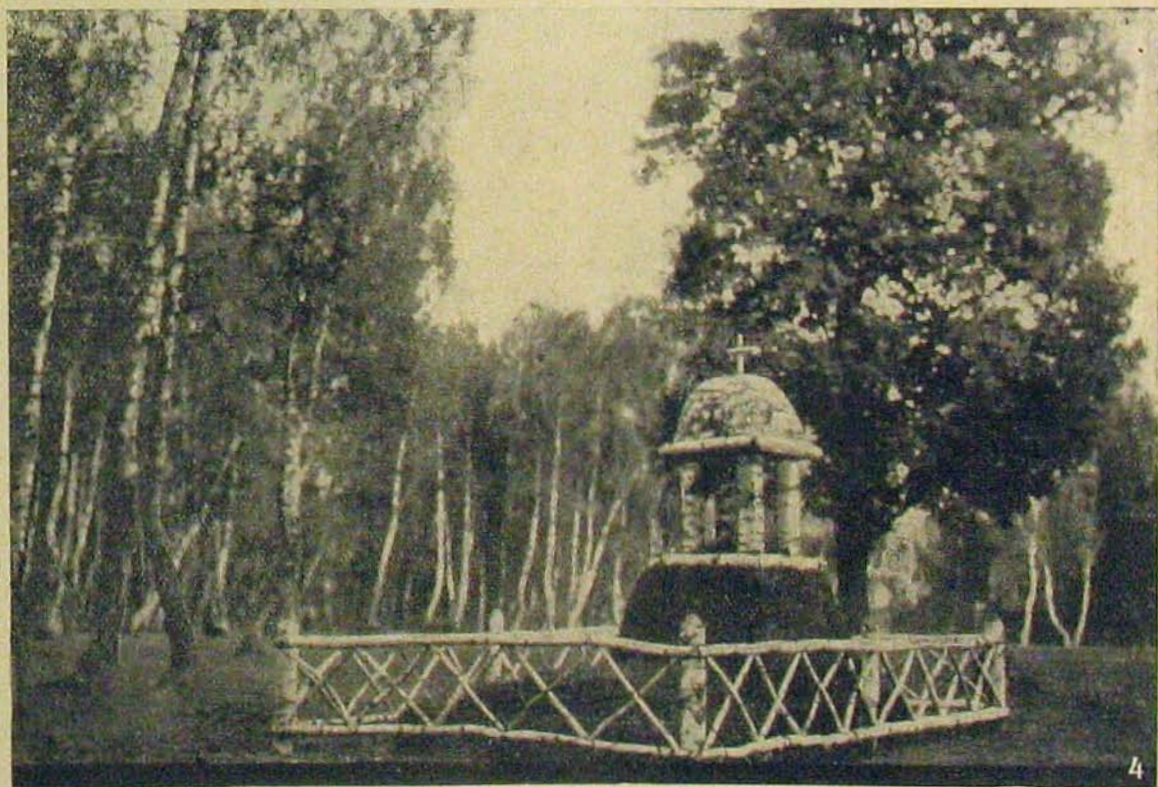
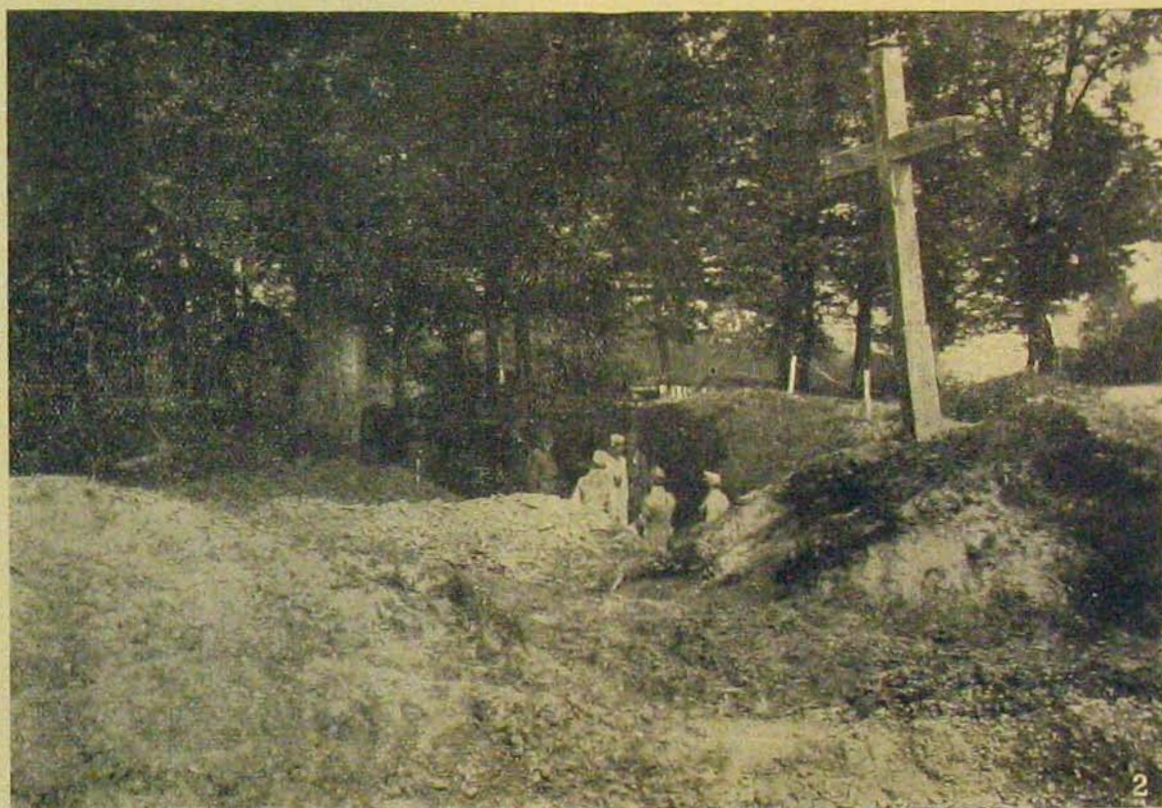
ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosán elismerve legjobban szállít Magyarországon legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . . Argyaznak minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16. — 18. — 26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

és. és kir. udv. hangszerszállító, az orosz m. k. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalmot és rekonstruált tárogató egyediül feltalálója. Alapított 1847-ben.

Az északi harcterről. — Előretolt gépfegyver-állás. — Egy 4-es huszár sirja.

vételek. Mindennél jobban igazolják ezek csapataink kedélyes, jó hangulatát minden körülmények között való ernyedetlen kitartását. És feltalálhatjuk közöttük csendőri bajtársainkat is, akik mint tábori csendőrök, természetesen megerősített járőrökben, a harczoló csapatoknak mindenütt hű kísérői s pontos és megbecsülhetetlen szolgálatot teljesítenek ezeken a frontmögötti területeken szükséges szigorú felügyelet tekintetében.

HIREK.

Okirati megdicsérek. Nagy István II. őrmester és Balogh Imre csendőr ez. őrmester, mindketten a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományából, a cs. és kir. 15. hadtestparancsnokság által, az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért. Bellobrád István, V. sz. csendőrkerületbeli őrmester pedig a cs. és kir. 19. hadtestparancsnokság által, egy hid helyreállításánál önkéntes, kitünő tetőhős közreműködéséért, okiratilag megdicsértettek.

Adomány. Fodor Ferencz, tábori szolgálatot teljesítő csendőrőrmester, a vak katonák részére 5 koronát adományozott. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Egy népfölkelő halálos balesete. Serbán János, csendőrségi szolgálatiételre a botfalui őrsre beosztott népfölkelőt, vasutügyi szolgálat teljesítése közben, a botfalui vasuti állomáson, szeptember hó 26-án d. e. 11 órakor egy vonat elütötte és jobb karját és lábát összezúzta. A súlyosan sérült népfölkelő a brassói kórházba szállíttatott.

Egy járőr megtámadtatása. Monorfalva községben megtartott vásáron, szeptember hó 25-én d. n. 3—4 óra közt vásárfelügyeleti szolgálatot teljesített Járai Áron és Bajna György, csendőrségi szolgálatra a nagysajói őrsre beosztott népfölkelőkből állott járőrt, Toma Vazul, Cira Dumitru és Űrezu Gergely gledényi lakosok megtámadták és lefegyverezni akarták. Turcsán János csendőr a népfölkelők szorongatott helyzetét látva, azok segítségére sietett s a megtámadottak köré csoportosult és már fenyegető magatartást tanúsító tömeget szétszórta a támadókat elfogta és a nagysajói őrsre elővezette.

Kérelem. Németh Mihály őrsvezető ez. őrmester kéri a VI. számú csendőrkerület területén levő azon őrsparancsnokot, akinek őrsére egy Kuruglya nevű, volt csendőr népfölkelő szolgálatiételre be van osztva, hogy annak állomáshelyét, a radafalvai őrsparancsnoksággal, hivatalból közölni sziveskedjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy angol tiszt Angliában. Egy angol katona a frontról hazatérve írja a «Daily Mail»-nek a következőket: «Vasuti kocsim ablakából csodálatos nyugodtnak és békésnek láttam Southampton és London között a tájat. Valahol megállt a vonat, ügyes-bajos polgárok nyüzgését láttam. Ha véletlenül katona vegyült közéjük, mint valami ritkaságot bámulták meg. Egy fiatal boltossegéd fülem hallatára panaszkolta el, hogy egy «komisz katona» merészkedett a szakaszába tévedni. Ot percznyi lövő-árok kellene az ilyen legényeknek. Londonban ugyanilyent tapasztaltam. Sokat hallottam róla, hogy sokkal több a katonánk, mint a mennyire szükségünk volna, s hogy akin egyenruha nincsen, azon is rajta a katonai karaszalag. Hát szó sincs róla. A vasuti bordárom, az a fiatal legény, a ki bérkocsiért futott, pajtása, ki a kocsit ajtaját kitárta, a kocsis, a pinczerek, a kik kiszolgáltak, mind-mind épkezláb és katonának termett emberek voltak. A közönség apatiás viselkedése meglepett. Szemlélatomást senkisésem törődik a háborúval. Mindenfelé tömegével láttam ácsorogni a katonának alkalmas legényeket. Eszembe jutott egy kép, melyet öt nappal előzőlt láttam Ypern egyik utcáján. Három angol katona bandukolt az állomás felé. Egyik a jobb karját, a másik balkarját vesztelte el s középfütt egy harmadik bajtársat vezettek, a ki mindkét szemére vak volt. A fiatal boltoslegény valószínűleg «komisz közlegény»-nek minősítette volna őket.»

A vak katona. A «Daily Chronicle» beszéli el ezt az érdekes történetet. Egy S. Chambers nevű katona, ki Ypernnel mindkét szeme világát elvesztette, csodaszerrűen gyógyult meg. Mintán hosszú kezelés után gyógyíthatatlannak minősítették és a kórházból elbocsátották ezt mondta orvosának a szerencsétlen legény: — Lehet hogy azt a hajót, a melyen haza visznek, megtorpedózza majd egy német buvárnaszád. Azt hiszem, hogy olyanféle ijedség visszaadná szemem világát. A katona azzal felszállt a «Hesperian» hajóra, melyet — mint tudjuk — valóban megtorpedóztak a németek. Az elmerülés ijedelmében Chambers elvesztett szeme világa visszatért, s a katona azóta mind a két szemére jól lát. Meséli a «Daily Chronicle».

Velence műemlékei. A «Corriere della Sera» hosszabb cikkben számol be azokról az intézkedésekről, melyeket Velence művészeti emlékeinek megóvása érdekében tettek. A dogepalotának a tengerre néző homlokzatán az alsó loggiát falazással, a felső loggiát fagerendákkal támasztották alá. A két loggia sarkait pedig kővel párnázták ki, úgy hogy most harczias tornyokhoz hasonlítanak. Szent Márk templomának a Piazzettára néző sarkát falazott támaszszal látták el. A templom tetejéről leszedték a bronzlovakat és bombaálló helyre vitték. A templom belsőjében a dus disztás ikonosztázisz szobrai nemekkel párnázták ki, azután vászonba burkolták. Az oltárok cibóriumát és az evangélium olvasására szolgáló ambonákat homokos-zsákokkal vették körül, úgy, hogy a Szent Márk-templomot ma inkább nézne az ember aranyos magtárnak, mint az aranyos Márk-templomnak. Kívül a Loggettát homokos-zsákokkal meg

HEGEDÜ

Csodálatos szép hangu, vonóval, teljesen felkészítve 8 korona.

Ébonyfa felszereléssel 12 és 18 kor. Moszter-művek 20 és 40 korona. Egész finomak részleteire is. Rosszakat művésziessé javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár.

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részleteire is. Csodálatos, tiszta hangu **TÁROGATO** régi magyar hangszer, csodálatos szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rozsa-fából 70 K., 80 K. és feljebb. Finomabbak részleteire is kaphatók.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Fuvolák, citerák stb. Hurok. Javítás/műtérmet stb.

deszkákkal borították be, Colleon szobra köré valóságos ketreczet építettek, a vele szemközt es Opedale gyönyörű faragott márványhomlokzatát, továbbá az arzenális oroszlanjait homokos-zsákokkal vették körül. A múzeumokból minden valamennyire értékes festményt elszállítottak biztosabb helyre, azonképpen a templomokból is egyéb épületekből is. A Scuola San-Roccóból például elvitték Tintoretto híres vásznait. A Museo Correr egész pompás gyűjteménye bombaálló rejtekekbe vándorolt, nemkülönben Szent Márk könyvtárának híres kincsei. A magángyűjtemények tulajdonosai is megfelelő módon gondoskodtak drágaságaik védelméről.

Shrapnellgolyó a szívbén. A világháború, érdekes és tanulságos esetekkel gazdagítja az orvostudományt. Egy német szaklap most az alábbi esetet említi meg példaképpen: Freund tanár és Caspersop egészségügyi tanácsos, főorzsorvosok egy husz éves fiatal gránátost kezeltek, a ki februárban a keleti harctéren sebesült meg a mája tájékán. Éppen rohamra indult, s az oroszok shrapnellesőt zudítottak a támadókra. A mi gránátosunk ájultan rogyott össze és két bétig feküdt eszméletlenül a tábori kórházban, a honnan utóbb a Hamburg Vedell-i hadikórházba szállították. A fillérnagyságu seb rövidesen meggyógyult. Egy későbbi Röntgenvizsgálatnál azonban kiderült, hogy a szív tájékán egy shrapnellgolyó követi a szív minden mozdulatát és együtt mozog a hibátlanul funkcionáló szervvel. Hogy a lövés utólagmutatókáró hatását elkerüljék, az orvosok elhatározták, hogy a golyót el fogják távolítani. A mellüregfelnyitották, a szív zacskóját felvágták, s a szívet kivették. Felvágták a szív izomzatát is, s gyorsan kivették a golyót, mire erős vérsugár szökött elő. Gyorsan bevarrták a sebet, s a vérzés azonnal megállt. A szívet visszatették helyére. A páciens elviselte a súlyos beavatkozást, s négy héttel a veszedelmes operáció után gyógyultán távozott a kórházból. Érdekesen állapították meg, hogyan jutott az ellenséges golyó a szívbé. A tizenkét gramm súlyú golyóbis a rohanó katonát balról fönnt találta, a vállon végigcsuszva átfúrta a ruhát, s a patrontáskába ütközve, a máj tájékán hatolt a testbe. Ezután utat talált az alsó vénába, a honnan a véráram besodorta a szívbé. Így írják le a különös esetet a német szaklapok.

Hamisított élelmiszerek. Gelsenkirchen vesztfáliai gyárvárosban, melynek 200,000 lakosa van, a fogyasztók érdekeit istápoló badi bizottság nagy nyomozást indított, hogy a piacra kerülő élelmiszerek árát és minőségét megállapítsa. Az árakat 303 üzletben gyűjtötték össze a tulajdonosok előzetes értesítése nélkül és hivatalos szakértők bizottsága e'érterjesztették. A vizsgálat megállapította, hogy a kereskedők önkényesen verték fel az árakat, a hamisítást szemérmetlenül üzték és hazug reklámmal akasztották a szegény fogyasztók nyakába. Szóval az élelmiszertpiaczon teljes volt az anarchia, a mi az alábbi kimutatásból is kitűnik: A kolbászárak osztlályban gyalázatos szédeltgést állapított meg a bizottság. Az árak tulmagasak és az árú minősége a rossznál is hitványabb. Az árúkat nagy részt vízzel hamisították, úgy hogy tizenkét óra leforgása alatt 8—18 százalékos súlygyarapodást mutattak. A vaj olcsó margarin volt, annak is egyharmadrésze vizes pép. A zsir hús esetben elemezték. Ot esetben meg is állotta a próbát, de tizenöt esetben napnál világosabban kitűnt a növényolajjal és ennél hitványabb anyagokkal való hamisítás. A tojás súlyának megállapításánál kiderült, hogy a legolcsóbbnak látszó árú volt a legdrágább; ezért kíváncsosságtelítelte a bizottság, hogy a tojást is

súly szerint árusítsák. A cukor árát nem a minőség, hanem a nyereszkeskedési vágy állapította meg. Egy nagykereskedő olcsó cukrot hozott forgalomba, de vevőitől megkövetelte, hogy ott vásárolják az olajat is, a minek literjét 5 márka 60 fillérnyi áron sózta a hiszékeny közönségre. Ez az olaj is tisztátalan és hasznavehetetlen anyagot tartalmazott. A só minősége a lehető legsilányabbnak bizonyult, az árát pedig ugyancsak felverték. A gelsenkircheni városi tanács most erőlyes rendszabályokat fogatosított a súlyos anomáliák megszüntetésére.

Gallipoli. A dardanellai harcok homlokterében álló Gallipoli-félsziget nevének eredetéről különböző verziók vannak forgalomban. A «Figaro» most megállapítja, hogy a keresztes hadjáratok idejében francia keresztes lovagok a Dardanelláknál kötöttek ki és táborot ütöttek, mely idővel várossá fejlődött, s a melyet utóbb «gallok városá»-nak neveztek el. A Gallipoli szó ilyképp a latin «gallos» és a görög «polis» szavak egyesüléséből származott. A «Figaro»-nak azonban nincs igaza, mert a Gallipoli név már a keresztes hadjáratokat megelőző időben is ismeretes volt. A várost a macedóniaiak alapították és eredetileg Kallipolis (szép város) volt a neve, s úgy lett belőle idővel Gallipoli. Egyebekben Ohio államnak is van egy Gallipoli nevű városa, a mit 1790-ben francia telepesek alapítottak.

Az oroszok és a pálinka. Oroszország tartományi képviselői a dumához intézett beadványukban azt kívánják, hogy állandó törvénynyel tiltsák el a vutki árusítását, a mit idáig csak a háború tartalmára tiltottak el. A beadványban ezeket mondják: — Csoda történt az orosz földön. Az álom beteljesült, a legnagyobb bűn le van győzve. Szégyenére mindazoknak, a kik állították, hogy absztinencia minálunk nem létezik, tilalommal nem lehet legyűrti és hogy az alkoholfogyasztás bíjján megrendül az állambáztartás. Csak az önzők gondolkodnak így: kormányképviselők és tudósok is voltak közöttük. Szégyen reájuk! A mögöttünk lévő állam bizonyítja, hogy az alkoholtalalom ujratereztette a népünket. A bűnügy, a rablás, a koldulás megkevesbedett a fogházak részben üresek, a kórházak nincsenek tömve, a család béké visszatért, munkaképesség emelkedett, s a takarékoság is. Mindezek után minden igazán érző oroszoknak, ki a hazáját szereti, szent kötelességének kell tudni, hogy az absztinenciát örök időkre elrendeljék. A javaslat kívánja, hogy tiltsák meg a vutki, pálinka, bor, sör és egyéb szeszes italok árusítását. A tilalom ellen vétőket sújtsa 4—12 havi fogház, visszaesés esetén pedig 1—3 évi börtön. A ki javithatatlan, azt küldjék száműzetésbe. A részeket 7—30 napra csukják le, második esetben pedig már 1—3 hónapot kapjanak, harmadik esetben pedig 1—3 évi börtönt.

A tengeralattjárók levegője. Ha a tengeralattjárók húzamosabb ideig nem emelkedtek a víz színére, a legényesség a rendelkezésre álló belégzési levegőt természetesen annyira elhasználta, hogy a jármű belsejében az atmoszféra telítve van a kilehelt szénsavval. Hogy derék tisztjeinket és matrózainkat a megfulladás veszélyétől megóvjuk, szükséges az oxigénpótlást és a szénsavlevezetést a víz alatt is megfelelő módon lehetővé tenni, amihez persze egy szer kellene, amely mindkét célt egyaránt elősegíti. A tengeralattjárók még távol voltak a feltalálástól, amikor már egy vegyi anyag, a nátriumperoxid, erre a feladatra alkalmasnak látszott. Ha ez az anyag szénsavval érintkezik, ezt felemészti és élenyt, azaz oxigént ad le, ezen az uton tehát egy szénsavval telített lélegzési teret önműködően oxigéndússá lehetne

varázsolni. Az anyag eme tulajdonságának felismerője, dr. Kaszner György tanár, azonban mihamar megállapíthatta, hogy a gyakorlatban ez a procedura akadályokba ütközik, mert a kilehelt szénsav nem elégséges ahhoz, hogy a natrium-peroxidot élenyképzésre készítse. Így bizony a tengeralattjárók sűrített oxigénkészleteket visznek magukkal s azokkal javítgatják meg romlott levegőjüket. Hogy ez azonban higiénikus legyen, még a szénsav eltávolítása szükséges. Ez a maró-nátron útján történik. Elosztott állapotban, patronokba szorítva kapják a tengeralattjárók ezt a vegyi anyagot, a mely felé ventilátorok kergetik az elhasznált levegőt, a melynek szénsavát a maró-nátron elszorbeálja s ezáltal szénsavas nátronná, azaz szódává változik. Így érik el azt, hogy a tengeralattjárók lakói állandóan tiszta levegőt szíhatnak.

Német felfelfang. A németek nemrég az Argonneokban észrevették, hogy egy repülőnk fölemelkedik és közeledik az ő állásaik felé. A repülőgép, hogy maga kijusson a lelőhetes zónájából, természetesen mindennekelőtt jó magásra emel edett, olyan magásra, hogy többé nem lehetett megkülönböztetni: melyik küzdőfélhez tartozik. Erre azután a németek elkezdtek a mi állásainkat löni, legyezőformájú szétszórtsággal, mintha a levegőben kóválygó repülőgép jeladása után irányítának lövéseiket. Ez aztán azon csapatainkban, a melyek a gép fölszállási helyétől távolabb estek, azt a hitet keltette, hogy a repülőgép csak ellenséges lehet — és ugyancsak buzgón tüzeltek rá. Szerencsére még idejekorán, még mielőtt lelőhetők volna, értesítették a csapatokat a németek legujabb «barbárságáról». (Ezt a barbárságot, ha angoloké lett volna, egy kissé másképp nevezik vala el.)

Gégelövés. Dr. Nadoleczny a híres müncheni gégeorvos nagyszámú gégelövést kezel, melyek ma, hála Istennek, jóval ritkábban halálosak, mint azelőtt s csaknem mindig gyógyulással végződnek. Sikertült neki — mint egy orvosi lapban olvassuk — csaknem minden esetben egy-két oktav terjedelmű tűrhető hangot produkálni ily betegesknél. A régi hangját a beteg nem mindig nyeri vissza. Előfordult, hogy egy volt tenoristának basszus hangja lett. A Nadoleczny által szerzett tapasztalatok messzemenő következtetéseket engednek a zenei hangadásnál, az utánéneklésnél stb. szereplő pszichológiai és fiziológiai folyamatokról.

Zene a katonáknak. A francia katonák régen hangoztatják, hogy a fronton és a front mögött szabad óráikban nagyon jól esne, ha néhány hangszerük volna. Ezt akarja kielégíteni a Pour le Front társaság a Francia liga és a Hazafiak ligája. A katonai hatóságok jóváhagyásával 355 csapatotestet akarnak ellátni hegedűvel, fuvolákkal, mandolinokkal és gitárokkal.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Rokkantsegély. Az 1915. évi. XV. tc. 7. §-a értelmében, a háború alatt vagy annak következtében rokkanttá vált és a katonaságnál a legénységi állományba tartozott magyar állampolgárok, valamint az elesett, eltűnt vagy meghalt legénységi egyének hátrahagyottai, ha hiteles érdemileg bebizonyítják, hogy a segélyre részesülnek, mindaddig míg a háború tart a háború befejezése

után is hat hónapon át, a törvényszerű katonai ellátásokon felül, előzetes havi részletekben fizetendő ideiglenes segélyben részesülnek. A rokkant, illetőleg a hátrahagyottak, — tekintet nélkül a rokkantnak, illetőleg elesettnek, eltűntnek vagy meghaltaknak katonai rendfokozatára, — az ideiglenes segélyt a következő összegekben kapják:

1. Évi 60 K. segélyt az a rokkant, a kinek keresőképessége korábbi foglalkozásában legálább 20, de kevesebb mint 50%-al csökkent.

2. Évi 120 K. segélyt az a rokkant, a kinek keresőképessége korábbi foglalkozásában 50—100%-ig csökkent.

3. Évi 180 K. segélyt az a rokkant, aki bármilyen munkára képtelen.

4. Évi 60 K. segélyt az 1. 2. vagy 3. pont szerint segélyben részesülő rokkantnak törvényes felesége.

5. Évi 36 K. segélyt az 1. vagy 2. pont szerint és évi 60 K. segélyt a 3. pont szerint segélyben részesülő rokkantnak minden gyermeke, ha házasságon kívül született is, és pedig a gyermekek a 16., a leánygyermek a 14. életév betöltéséig.

6. Évi 60 K. segélyt az 1. 2. vagy 3. pont szerint segélyben részesülő rokkantnak édesapja, anyja, nagypapja és nagyanyja, ezeknek a családtagoknak a segélye azonban együttvéve évi 120 K.-nál több nem lehet.

7. Évi 120 K. segélyt az elesettnek (eltűntnek, meghaltak az özvegye.

8. Évi 12 K. segélyt az elesettnek (eltűntnek, meghaltaknak) minden törvényes vagy törvényesített, atyátlan árvája.

9. Évi 36 korona segélyt az elesettnek (stb.) születlen árvája, ha csak egy ilyen árva maradt hátra, egyenként 30 K. ha kettő, egyenként 24 K. ha három és egyenként 18 K. segélyt, ha négy vagy több ilyen árva maradt hátra.

10. Évi 60 K. segélyt az elesettnek (stb.) minden házasságon kívül született árvája abban az esetben, ha az elesettnek (stb.) özvegye katonai özvegy nyugdíjat és a 7. pont szerint segélyt kap.

11. Évi 108 K. segélyt az elesettnek (stb.) házasságon kívül született és a 10. pont alá nem eső olyan árvája, akit az elesett (stb.) tartott el; egyenként évi 102 K. ha kettő, egyenként 96 K. ha három és egyenként 90 K. segélyt, ha négy vagy több ilyen árva maradt hátra.

12. Évi 60 K. segélyt az elesettnek (stb.) édesapja, anyja, nagypapja és nagyanyja, ezeknek a segélye azonban együttvéve évi 120 K.-nál több nem lehet.

Családtagok gyapant, — a nevelési járlékra igénynyel bíró gyermekek kivül — csak azok vehetők számba, akiket a rokkant vagy elesett (eltűnt, meghalt) tartott el s akiket a segélyezés idejében a segély felvételére jogosult tart el. A korábbi foglalkozásban való keresőképesség csökkenésének százalékokban való megállapítását a katonai (honvéd) felalvizsgáló bizottságok eszközölik.

Összparancsnok. Mivel a kérdéses ügy feljelentés alapján az ipolyási ügyészségnél még folyamatban van, érdemleges választ nem adhatunk. A keresett bizonyítvány nincsen a földművelésügyi minisztériumban.

B. Á. esendő. Ha a szőlőfák a közgazdálkodás által bérelt, föld tartozékai, akkor a termésből nem illet meg semmi.

L. J. Lőcsé. E kérdésben az illetékszabályzat vonatkozó pontja félre nem érthető rendelkezést tartalmaz.

P. T. 1. Minthogy a kéréses szolgálat nem egyéb a népfelkölési tényleges szolgálatnál, annak a nyugdíjra semmiféle kihatása sincsen. 2. Az első kérdésre adott válaszból folyólag, a tekintetben sem lehet különbség népfelkölő és népfelkölő között.

Detektiv. 1. és 2. Szolgálati ügy.

J. K. 1. Ha hivatalból nem lett ellátva, úgy kőrné kell. 2. Nem.

Ritkaldi. 1. Kérheti szolgálati uton. 2. Nem vagyunk hivatalos elbírálni.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi szeptember hó 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt telfősített különösen kötelességű szolgálataik elismeréséül:

Kósa Joákim,

Groma György és

Placintár János, I.,

Bögel Mihály, II. számú csendőrkerületbeli őrmestereknek,

Törzsök Lajos, II.,

Lehner István, III.,

Katzberger István, V.,

Jakab Mihály,

Pethő Lajos és

Molnár János, VI. számú csendőrkerületbeli címzetes őrmestereknek.

Adományoztatott:

a hadsereg főparancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Böjte Péter csendőr őrmesternek és

Kurucz István címzetes őrmesternek, a IV. számú csendőrkerületben.

a 2. oszt. ezüst vitézségi érem:

Kopács Dénes csendőrnek,

Ágoston Lajos őrmesternek a II. számú csendőrkerületben,

Séra Sándor őrmesternek, a IV. számú csendőrkerületben,

Hesinger Imre és

Kalota János csendőr címzetes őrmesternek, beosztva az 55. gyaloghadosztály parancsnokságánál.

Csizi Henrik őrmesternek, az I. számú csendőrkerületben.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatik:

Hubaffy Mihály, II. számú csendőrkerületbeli százados, a «Szabadságolási szabály» 2. §. B. 8. pont, d) alpontja alapján, 1915. évi október hó 1-étől határozatlan időre.

Lakhelye: Kiskunhalas.

Nyugállományba helyeztetnek:

1915. évi október hó 1-vel:

Kovács Ödön, I. számú csendőrkerületbeli százados, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Márkod (Maros-Torda m.).

szentléleki Hajdó Márton, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhelye: Szentlélek (Udvarhely m.).

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Pongrácz Károly őrsvezető cz. őrmester, az 1914/15-ik évi hadjárat alkalmával, az orosz betörésnél, mint őrsparancsnok, őrsének nehéz körülmények között történt ozélirányos vezetése és alárendelt legénységének helyes befolyásolásával, az őrskörletében átrouuló csapatok és hadifoglyok elszállításával, ezek élelmezése, holtak elföldelése és az állati hullák eltemetése, valamint a csapatoknál a határvédelemnél való kalauzálása, az ellenség és saját csapataink által elhagyott fegyverzet és egyéb tárgyak összegyűjtése, nemkülömben a gyanus egyének összefogdosása körül kifejtett fáradhatatlan tevékenységgel elért eredményes és hasznos szolgálataiért;

Böszörményi Sándor címzetes szakaszvezető, Auszländer Jakab, Lefkó László és Kovács Mihály népfelkelő tizedesek, mindnégyen csendőrségi szolgálatra beosztva, az ellenséggel szemben több ízben felvett tűzharoz alkalmával tanúsított bátor és vitéz magatartásukért.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
örlesztésre.

Előlegek é ékpapi okra.
Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbé letiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkkel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Olyt karékbetét után, melynél a betető az I. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítottunk kezesség mellett vagy jelzálogos hitrösíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Nyilvánosan megdicaértettek:

ugyanazon csendőrkerületi parancsnokság által:

Czakó József, III. számú csendőrkerületbeli csendőr és Valent András, csendőrségi szolgálatra beosztott népfőlkelő, a sárosmegyei Hönig községben, 1914. évi december hó 4-én váratlanul megjelent ellenséges (orosz) járőrnek, gyors elhatározással és férfias elszántsággal történt elfogása és lefegyverzése körül tanúsított eljárásukért.

Előléptettek:

örmesterré:

1915. évi augusztus hó 20-ával:

a cs. és kir. 9. hadtápcsoporthparancsnokság által:

Nagy Dénes I. és Bába János, I. számú csendőrkerületbeli őrsvezető özimzetes őrmesterek:

1915. évi szeptember hó 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bodócs Márton őrsvezető cz. őrmester.

őrsvezető cz. őrmesterré:

1915. évi augusztus hó 23-ával:

a cs. és kir. 9. hadtápcsoporthparancsnokság által:

Dénes Mihály, III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester:

1915. évi szeptember hó 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Gács László csendőr cz. őrmester.

csendőr cz. őrmesterré:

1915. évi szeptember hó 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által, a folyó évi 140,339 16. számú honvédelmi miniszeri rendelet alapján:

Radákovocs Jeremiás, Fülöp Ferencz, Kovács István VI., Székely István I., Finta Ferencz, Nagy József II., Pál János I., Molner Gyula, Lázár Sándor, Valuska Imre, Gergely József, Balanyi László, Szabó József V., Sisa János, Győrfi Sándor II., Bíró András, Bakó Antal, Várhelyi Zsigmond, Vas Imre, Baranyai György, Oláh István, Sebestyén János III., Major Gerzson, Varró Balint, Bartis József, Kiss József I., Szalai Károly, Regdon Mátyás, Kalmár Gyula, Vörös Kálmán II., Horváth Vendel, Szórádi Imre, Nagy Antal, Pongrácz József II., Varga Ferencz III., Csér Mihály, László József, Bárany János, Molnár József, Moravik János, Kukhely János és Lakatos Mátyás, csendőrök:

1915. évi szeptember hó 12-ével:

a cs. és kir. 9. hadtápcsoporthparancsnokság által:

Kassai József, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettettek:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Kiss István I. járásörmester és Gosztolánczi József, csendőr cz. őrmester 5—5, Vatai Lajos járásörmester, Szücs Gy. Lajos I., Berán András őrsvezető cz. őrmesterek, Koplányi Márton és Kovács Miklós csendőr cz. őrmesterek 4—4, Bányai Albert őrmester, Krokker János csendőr cz. őrmester és Ivanich Károly csendőr 3—3, Fábián János, és Borzai János őrmesterek, Szabó Antal, Zsigmond Sándor és Léhner István csendőr cz. őrmesterek 2—2 darab, továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Farkas István őrsvezető cz. őrmester 4, Szilágyi Imre csendőr 3, Ballács József, Lőrincz István és Molnár Lajos járásörmesterek és Popovics Antal csendőr cz. őrmester 2—2 db 10 K-ás aranyból álló jutalomdíjban.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Jankó György őrsvezető cz. őrmester, Tóth Lázár Rozáliával, 1915. évi augusztus hó 14-én, Vágáson:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Török Imre csendőr cz. őrmester, Sturm Teréziával, 1915. évi szeptember hó 7-én, Orovicsabányán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállít u legkedveltebb hegyi-kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyűk

Kardbojt

Celluloid kezelő és nyakravaló

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Vitézségi éremszalagok raktáron vannak.

**Mindenemü felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

Nyári szürke és fehér czérna-kezttyük nagy választékban olcsó árban kaphatók.